

Vrijheid van meningsuiting ... Vrijheid om jezelf te zijn ...
Vrijheid om het verschil te maken ...
Vrijheid door onderwijs ... Vrijheid om kind te zijn

Wereldkampioenen mensenrechten, van Harriet Tubman en Anne Frank tot Nelson Mandela en Aung San Suu Kyi, delen hun dromen van vrijheid met woorden. Hun woorden worden prachtig geïllustreerd door kunstenaars van over de hele wereld.

Dromen van Vrijheid is een feest van visuele verhalen. Dappere verhalen en beeldende illustraties worden samengevlochten om jonge lezers te inspireren, op te komen voor anderen en verschil te maken.

Citaten

Nadia Anjuman • Michail Bakoenin • Clare Balding • De Dalai Lama
Ali Ferzat • Anatole France • Anne Frank • Aung San Suu Kyi • Nelson Mandela
Jack Mapanje • Harun Hashim al-Rashid • Opperhoofd Standing Bear
Harriet Tubman • Armando Valladares • Elsa Wiesel • Malala Yousafzai

Illustraties

Shirin Adl • Ros Asquith • Barroux • Dale Blankenaar • Gregory Christie
Christopher Corr • Alexis Deacon • Shane Evans • Mordecai Gerstein
Choi Jung-In • Raouf Karray • Roger Mello • Sally Morgan • Jackie Morris
Chris Riddell • Birgitta Sif • Peter Sis • Antje von Stemm • Javier Zabala
Omslag: Martine van Nieuwenhuyzen

Een deel van de opbrengst van dit boek gaat naar
Amnesty International Nederland.

Levendig Uitgever

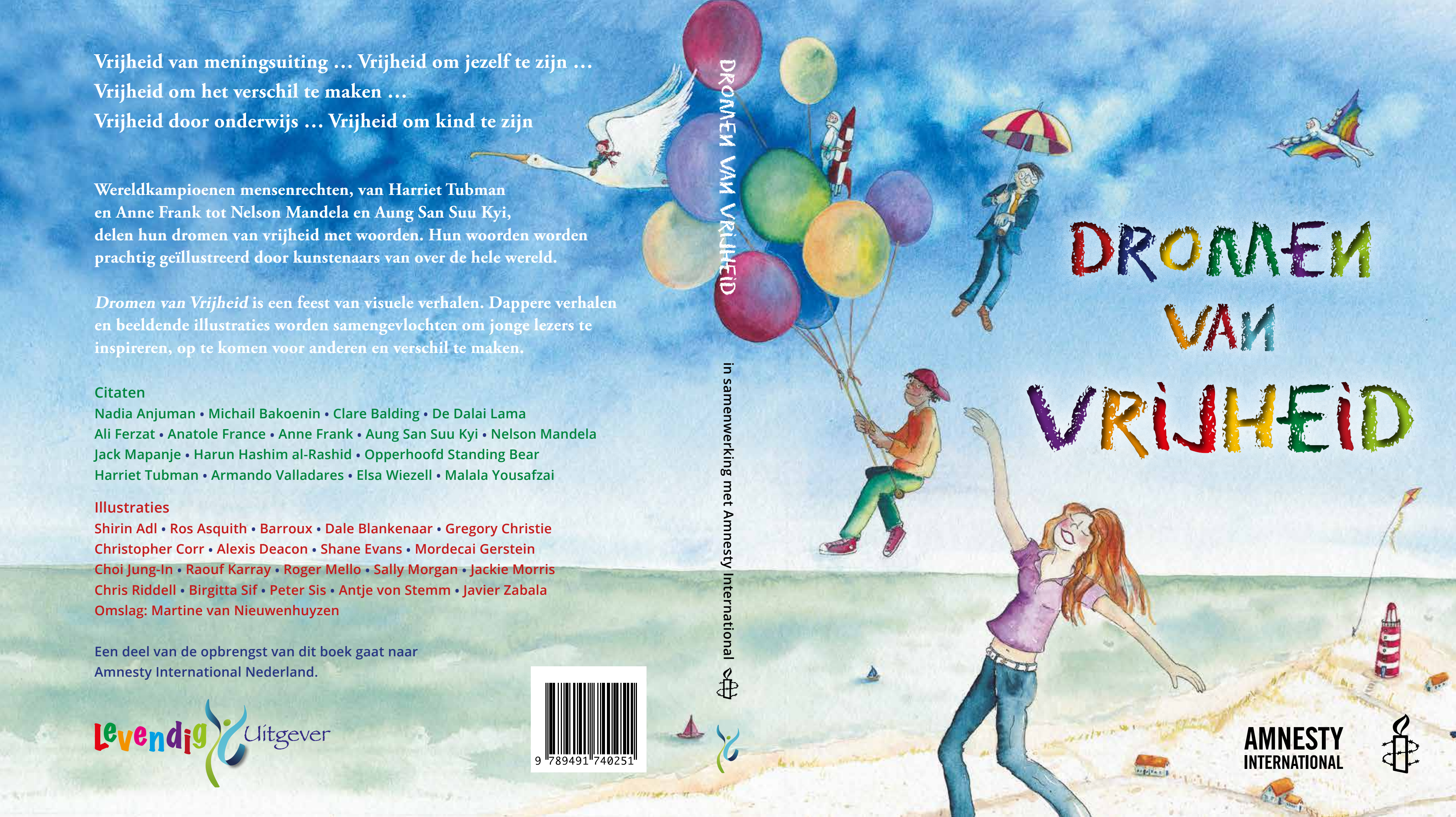

in samenwerking met Amnesty International

DROMEN VAN VRIJHEID

DROMEN VAN VRIJHEID

AMNESTY
INTERNATIONAL

Een uitgave van Levendig Uitgever in samenwerking met Amnesty International Nederland

Illustratie omslag

Martine van Nieuwenhuyzen

Vormgeving

De Grafische Keuken

Redactie

Mayke Peters, Woordkracht

Vertaling

Jeroen Hoogerwerf

Dreams of Freedom © Amnesty International UK Section 2015

Teksten © 2015 de auteurs zoals vermeld

Illustraties © 2015 de illustratoren zoals vermeld

Voorwoord 2015 © Michael Morpurgo

Citaat van Clare Balding uit *My Animals and Other Family* copyright © Clare Balding 2012.

Met toestemming van The Penguin Press, een divisie van Penguin Group (USA) LLC.

Citaat van Anne Frank uit haar dagboek met toestemming van Anne Frank-fonds, Basel, Zwitserland, 1991

Citaat van Malala Yousafzai uit *I Am Malala* met toestemming van Curtis Brown Group Ltd, Londen, © Malala Yousafzai 2013.

Citaat van Nelson Mandela uit *A Long Walk to Freedom*, gepubliceerd door Little, Brown and Company (1994).

Citaat van Jack Mapanje uit *And Crocodiles Are Hungry at Night* © Jack Mapanje 2011, een uitgave van Ayebia Clarke Publishing Ltd.

Het gedicht van Elsa Wiesel is vertaald op basis van een vertaling van © Susan Smith Nash

Oorspronkelijke publicatie in 2015

Frances Lincoln Children's Books, 74-77 White Lion Street, London N1 9PF

www.franceslincoln.com

Alle illustratoren en auteurs hebben belangeloos meegewerkt aan de totstandkoming van dit boek.

De vormgever, vertaler, redacteur en illustrator (omslag) van de Nederlandse editie hebben zich met veel genoegen aangesloten bij de oorspronkelijke illustratoren en auteurs.

De illustratie op de omslag van de Nederlandse versie is gemaakt door Martine van Nieuwenhuyzen. Zij illustreerde en schreef het boek *Ik had je nog zoveel willen zeggen* (Levendig Uitgever, 2013)

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 94 91740 25 1

NUR 210

© 2015 Levendig Uitgever

www.levendiguitgever.nl

Gedrukt in China

DROMEN VAN VRIJHEID

levendig Uitgever

AMNESTY
INTERNATIONAL

Christopher Corr

Voorwoord

Ik ben niet in een bijzonder perfect land opgegroeid. Maar wel in een maatschappij waarin we meestal kunnen zeggen wat we willen, schrijven wat we willen en zijn wie we willen zijn - zolang we de vrijheid van anderen niet bedreigen en hun rechten respecteren. We zijn eraan gewend dat onze wetten deze rechten en vrijheid veiligstellen. Maar we vergeten soms dat dit niet altijd zo is geweest. Voor deze rechten is eeuwenlang gevochten en gestreden. Deze rechten hebben mensenlevens gekost. En nog steeds gaat de strijd om onze vrijheid te beschermen en te verdedigen door. Zowel in ons eigen land als daarbuiten.

Overall waar de mensenrechten in het gedrang komen, staat Amnesty op. Amnesty bestrijdt alle tirannie en onrecht en houdt ons alert. Amnesty ondersteunt de vertrapten, de onderdrukten, degenen die onterecht gevangen zitten, degenen die geen enkel mensenrecht hebben en van wie leven en vrijheid in gevaar zijn. Het is veel te gemakkelijk om onze rechten vanzelfsprekend te vinden, en ervan uit te gaan dat de strijd over is. Amnesty herinnert ons eraan dat de strijd voor vrijheid niet voorbij is. Dat waakzaamheid van levensbelang is. En dat de strijd voor gerechtigheid moet doorgaan.

Amnesty strijdt voor het goede. Daar zouden we allemaal voor moeten strijden.

Daarom wil dit boek de strijd voor vrijheid laten zien aan kinderen uit de hele wereld, zodat zij beseffen wat vrijheid betekent. Kunstenaars hebben hun vrijheidsdromen uitgebeeld, op basis van inspirerende uitspraken van vrouwen en mannen uit de hele wereld. Ik denk echt dat er hoop op vrijheid is voor toekomstige generaties. Want kinderen begrijpen het principe van eerlijk spel – beter dan volwassenen. Kinderen begrijpen dat we anderen moeten behandelen met waardigheid en respect, net zoals we ook zelf behandeld willen worden. We kunnen dus heel veel leren van kinderen!

Michael Morpurgo

Michael Morpurgo, auteur en gelauwerd kinderboekenschrijver

VRIJHEID OM TE DROMEN
Om iets groots te verwezenlijken moet
je niet alleen dromen, maar ook doen.

ANATOLE FRANCE

Vrijheid om Kind te zijn

Kinderen zijn niet van
hun ouders, zelfs niet
van de wereld.

Maar alleen van hun eigen,
toekomstige vrijheid.

vrijheid door onderwijs

als ik op de grond moet zitten.

het enige wat ik wil is onderwijs

het maakt mij niet uit

en ik ben van niemand bang.

MALALA YOUSAFZAI

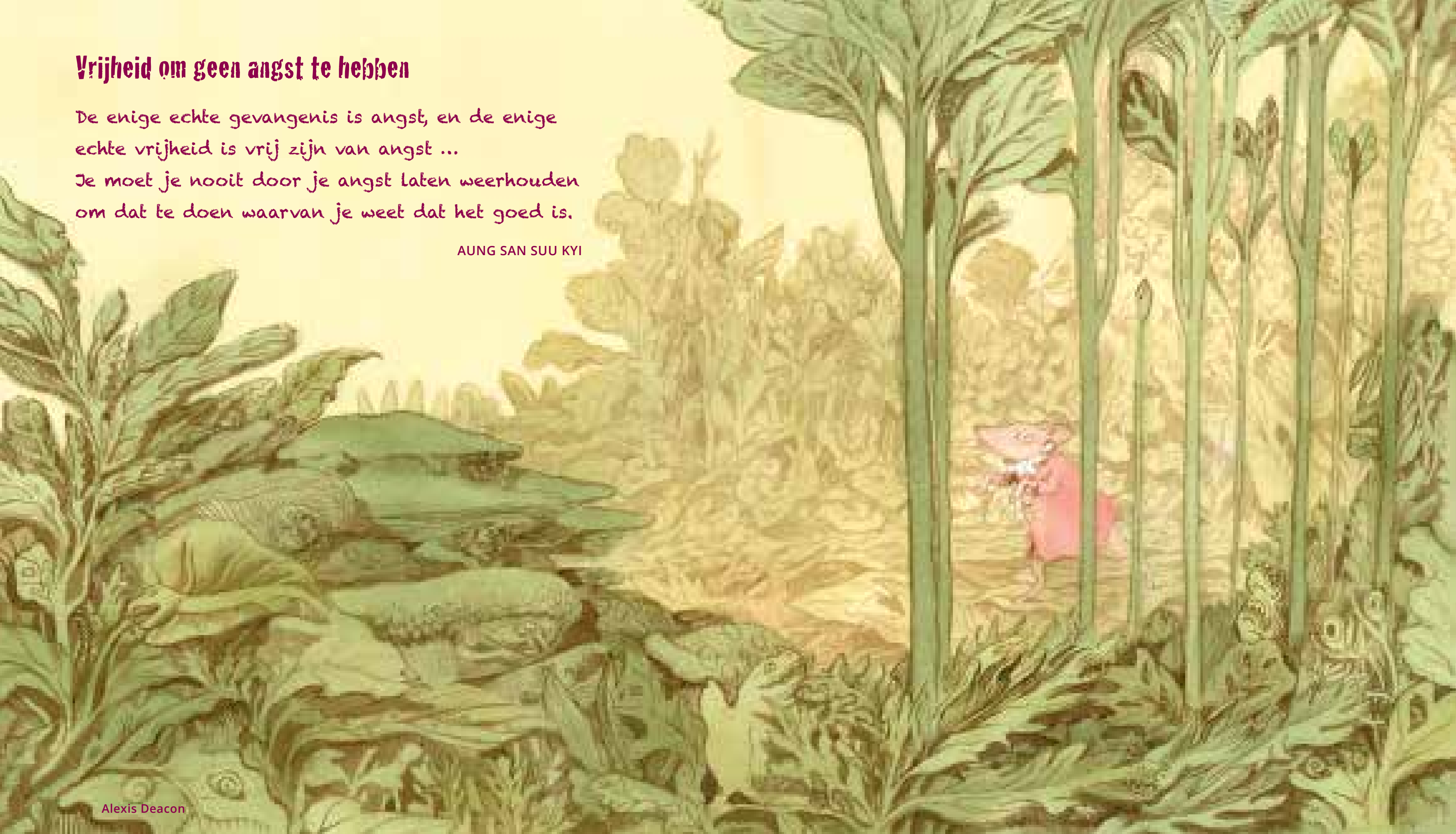
Roger Mello

Vrijheid om geen angst te hebben

De enige echte gevangenis is angst, en de enige echte vrijheid is vrij zijn van angst ...

Je moet je nooit door je angst laten weerhouden om dat te doen waarvan je weet dat het goed is.

AUNG SAN SUU KYI

Vrijheid om jezelf te zijn

Misschien ben ik anders. Maar ik zeg geen sorry.

Ik hoop dat anderen ook de moed hebben om zichzelf te zijn

en te staan voor de dingen waarin ze geloven

en opkomen voor iedereen die bescherming nodig heeft

en houden van wie ze willen houden,

en daar trots op zijn.

CLARE BALDING

Vrijheid van meningsuiting

Als ik teken, lijkt het of een stem
in mij heel hard schreeuwt.

ALI FERZAT

Vrijheid om te genieten
van het leven

Oh, ik kijk uit naar de dag dat ik uit deze kooi ontsnap,

deze eenzame ballingschap ontvlucht en uitzinnig kan zingen.

NADIA ANJUMAN

Op een dag zal ik vleugels hebben.

Met mijn rolstoel
zal ik kunnen vliegen

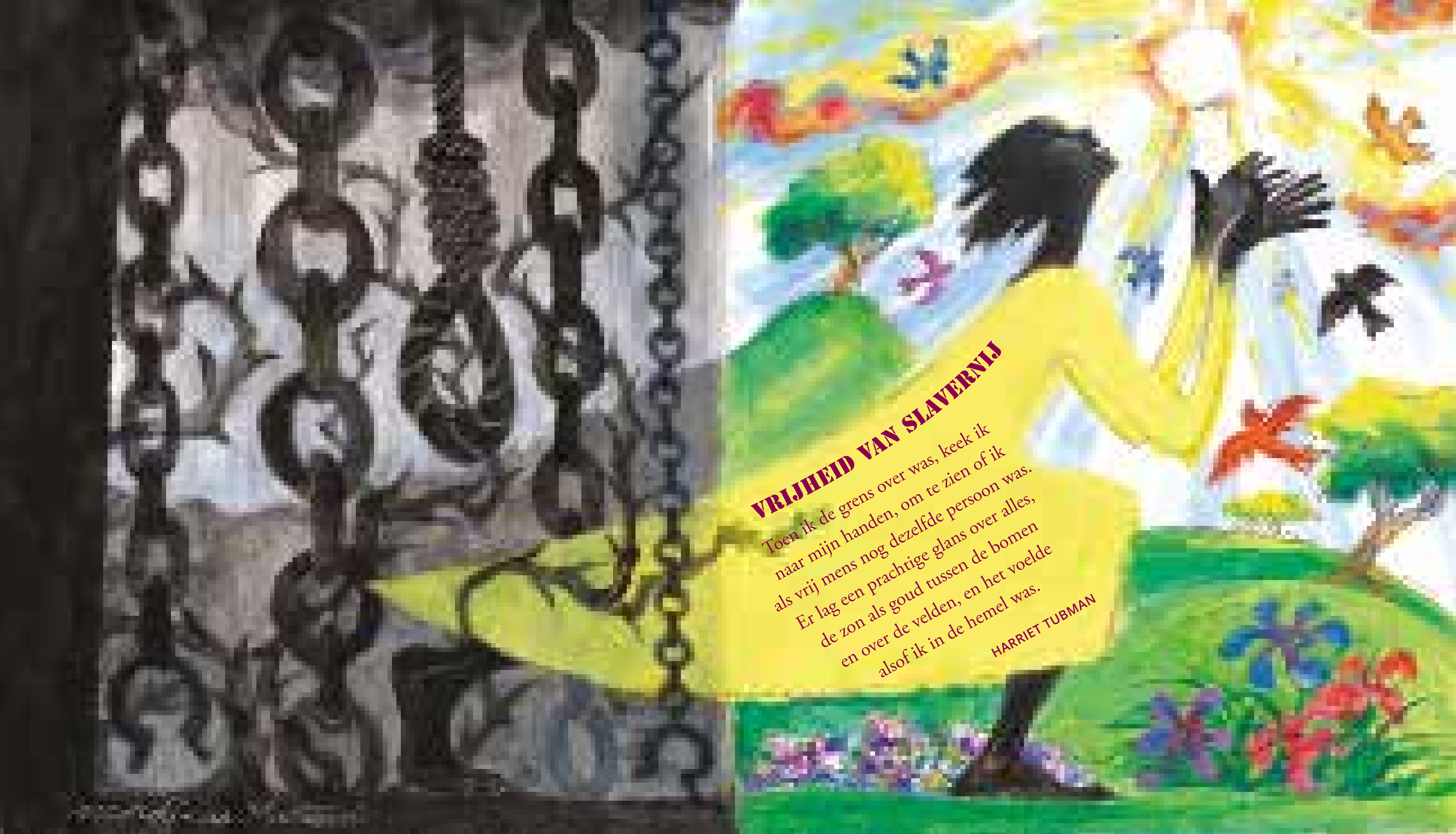
over parken bezaaid met kinderen en viooltjes.

ARMANDO VALLADARES

VRIJHEID OM NIET
ONEERLIJK GEVANGEN
TE ZIJN

Ros Asquith

A painting depicting Harriet Tubman standing in a field, looking over a fence towards a bright, colorful landscape. The scene is divided by a dark, textured fence in the foreground. Tubman is shown from the waist up, wearing a yellow dress and a white headscarf. She is looking towards the right, where a bright, colorful landscape with green hills, a blue sky, and a rainbow is visible. The overall mood is one of hope and freedom.

VRIJHEID VAN SLAVERIJ

Toen ik de grens over was, keek ik
naar mijn handen, om te zien of ik
als vrij mens nog dezelfde persoon was.
Er lag een prachtige glans over alles,
de zon als goud tussen de bomen
en over de velden, en het voelde
alsof ik in de hemel was.

HARRIET TUBMAN

Vrijheid door gelijkheid

Mijn hand heeft niet dezelfde kleur als de jouwe.
Maar als ik me snijd, doet dat pijn.
Net als bij jou.
Het bloed dat dan uit mijn hand stroomt,
heeft dezelfde kleur als jouw bloed. Ik ben een mens.
We zijn allebei gemaakt door dezelfde God.

STANDING BEAR, OPPERHOOFD VAN DE PONCA-INDIANEN

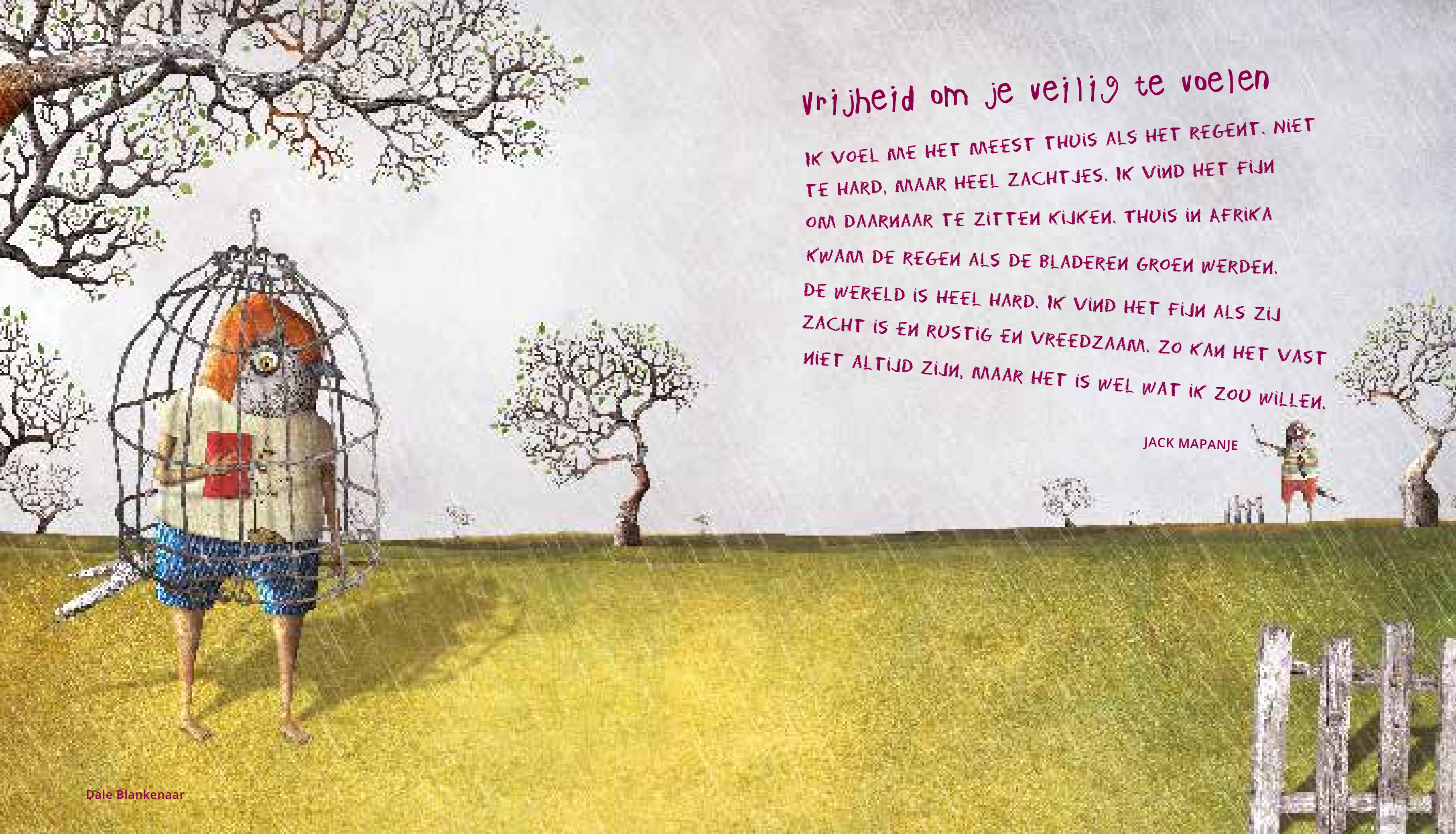

Vrijheid om je eigen ideeën te hebben

Ik weet wat ik wil, ik heb een doel,
een mening ... Laat me mezelf zijn,
dan ben ik tevreden.

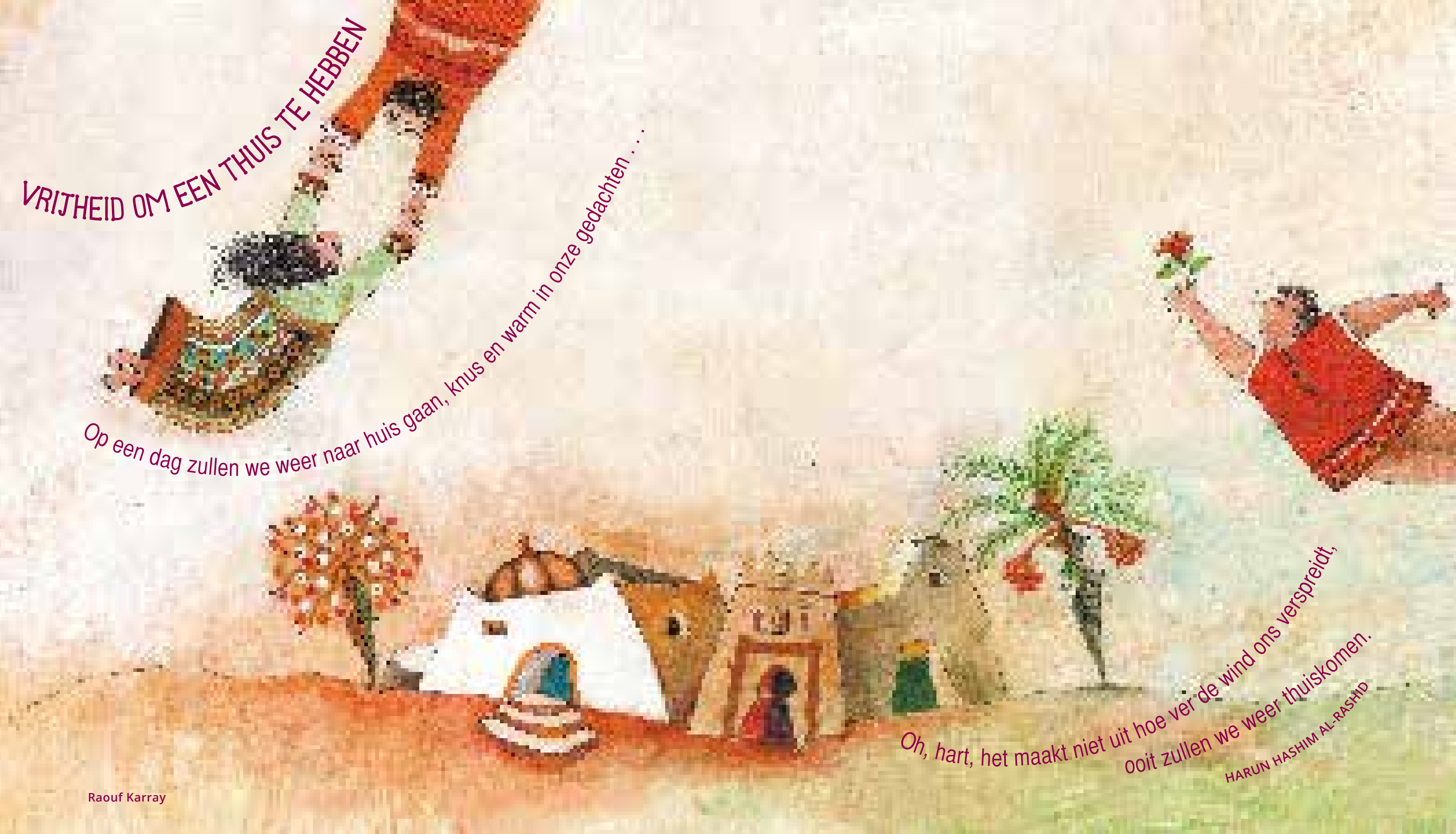
ANNE FRANK

A child stands in a vast, open savanna landscape under a pale sky. The child is wearing a light-colored tunic with a red cross and blue patterned shorts. They are enclosed within a large, wire-mesh cage that hangs from a branch of a large tree on the left. The ground is a mix of green and yellow grass. In the distance, there are several acacia-like trees and a small wooden fence in the bottom right corner. The overall mood is one of isolation and longing.

Vrijheid om je veilig te voelen

IK VOEL ME HET MEEST THUIS ALS HET REGENT. NIET
TE HARD, MAAR HEEL ZACHTJES. IK VIND HET FIJN
OM DAARNAAR TE ZITTEN KIJKEN. THUIS IN AFRIKA
KWAM DE REGEN ALS DE BLADEREN GROEN WERDEN.
DE WERELD IS HEEL HARD. IK VIND HET FIJN ALS ZIJ
ZACHT IS EN RUSTIG EN VREEDZAAM. ZO KAN HET VAST
NIET ALTIJD ZIJN, MAAR HET IS WEL WAT IK ZOU WILLEN.

JACK MAPANJE

VRIJHEID OM EEN THUIS TE HEBBEN

Op een dag zullen we weer naar huis gaan, knus en warm in onze gedachten . . .

Oh, hart, het maakt niet uit hoe ver de wind ons verspreidt,
ooit zullen we weer thuiskomen.
HARUN HASHIM AL-RASHID

VRIJHEID DOOR VREDE

Mensen hebben het recht
om geluk na te streven en
te leven in vrede en vrijheid.

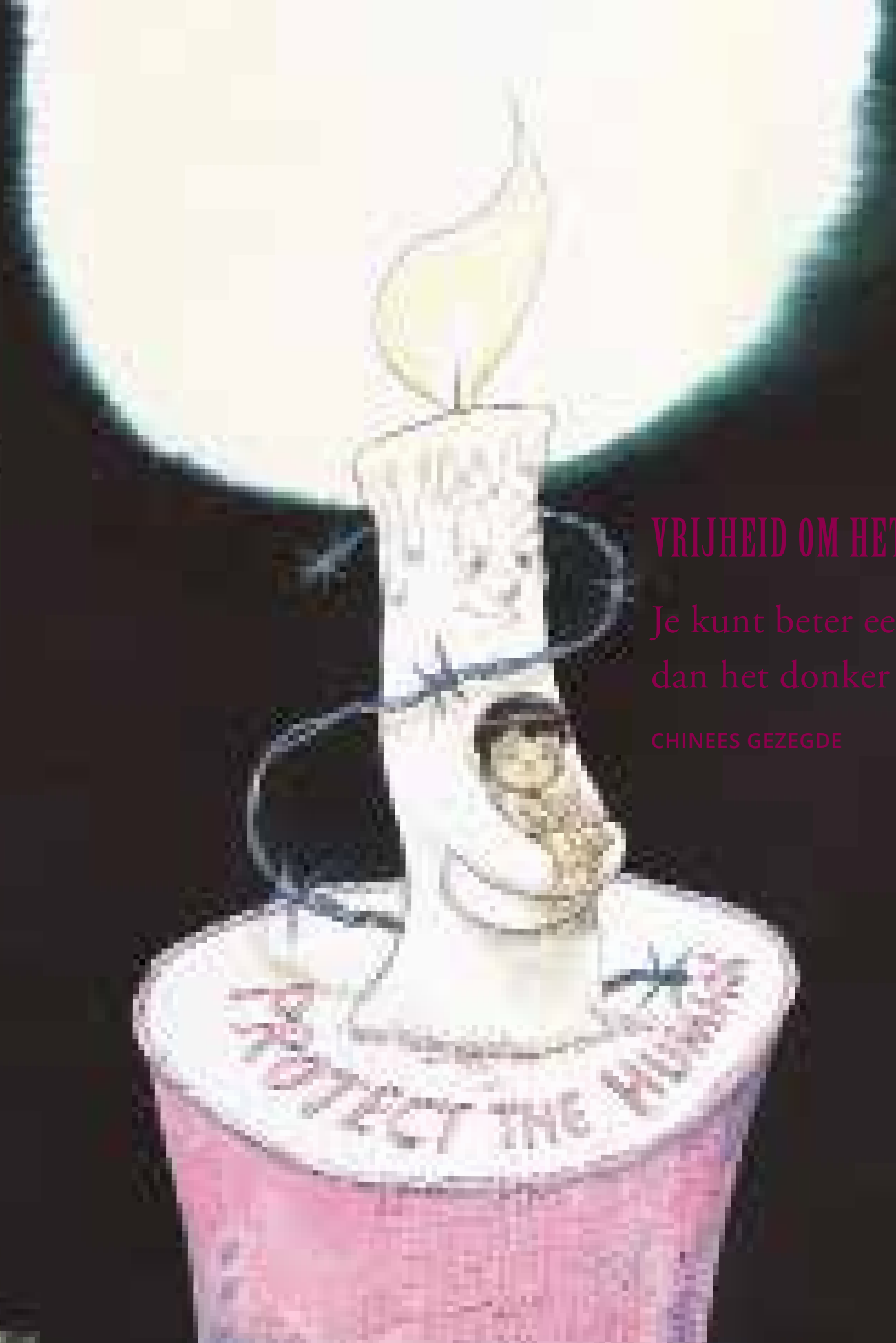
DE DALAI LAMA

VRIJHEID OM VERANTWOORDELIJKHEID TE NEMEN

Ik heb die lange weg naar vrijheid afgelegd.
Ik heb geprobeerd vol te houden, ik heb onderweg misstappen
begaan. En ik heb een geheim ontdekt: achter iedere
grote heuvel die je hebt beklommen, liggen nog
veel meer heuvels die je moet beklimmen. Ik heb nu
even een ogenblik rust genomen. Maar ik kan maar
heel eventjes rusten, want vrijheid brengt
verantwoordelijkheden met zich mee. Ik mag niet
treuzelen, want mijn lange tocht is nog niet ten einde.

NELSON MANDELA

VRIJHEID OM HET VERSCHIL TE MAKEN

Je kunt beter een kaars aansteken
dan het donker vervloeken.

CHINEES GEZEGDE

CHRIS RIDDELL

A vibrant, painterly illustration of a young girl with dark hair and rosy cheeks, smiling gently. She is wearing a flowing blue dress with white stripes and holding a large bouquet of pink and red flowers. The background is a deep blue night sky with a bright yellow sun or moon in the upper left corner, surrounded by soft, glowing clouds. The overall style is whimsical and dreamlike.

Zoals een enorme golf
die over mijn hart spoelt.
Zoals de adembenemende schoonheid
van de wind door de bomen.
Zoals een onmetelijke, levendige hartslag.
Zoals de maan en de rivier, verbonden in liefde.
Zoals alle dromen in de weidsheid van je ogen.
Zoals een handvol oneindig licht.
Zo houd ik van vrijheid!

ELSA WIEZELL

Peter Sis is een internationaal bekende illustrator, auteur en filmmaker, die meer dan twintig boeken heeft geschreven en geïllustreerd. Hij is geboren in Brno, in Tsjecho-Slowakije, en woont in de VS sinds 1984. Zijn prentenboek *The Wall: Growing Up Behind the Iron Curtain* is bekroond als Caldicott Honor Book, net als *Starry Messenger: Galileo Galilei*. In 2012 won hij de meest prestigieuze prijs in de internationale kinderliteratuur, de Hans Christian Andersenprijs.

Christopher Corr is een Britse kunstenaar die studeerde aan het Royal College of Art. Zijn gouache-illustraties zijn geïnspireerd op zijn wereldreizen. Hij maakte veel levendige prentenboeken onder andere: *Don't Spill the Milk*, *The Goggle-Eyed Goats* en *My Granny went to Market*.

Anatole France (1844-1924) was het pseudoniem van Jacques Anatole Thibault, een Franse schrijver met grote belangstelling voor sociale kwesties die een enorm oeuvre achterliet. Hij won de Nobelprijs voor Literatuur in 1921.

Shirin Adl is geboren in Essex (Engeland) en groeide op in het nieuwe, revolutionaire Iran. Zij won de Hallmark M&S Talented Designer Award. Tot haar werk behoren: *Pea Boy*, *Shahnameh*, *Let's Celebrate*, *Ramadan Moon* en *The Book of Dreams*.

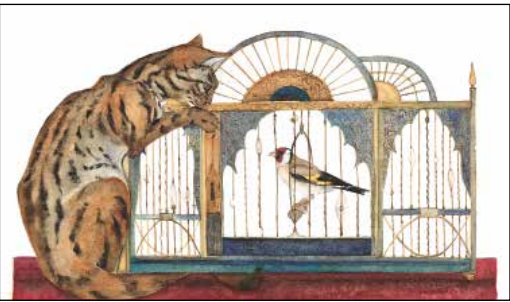
Clare Balding is een van de bekendste Britse televisiemakers en presentatoren. Ze is ook een prijswinnend schrijver en was amateurjockey.

Antje von Stemm is een Duitse illustrator die vele onderscheidingen ontving, zoals de Jeugd Literatuurprijs voor haar boek *Fräulein Pop* en de White Ravens Award voor *Unser Schiff*. In 2000 heeft zij samen met anderen het bedrijf Brillante Töchter opgericht.

Ali Ferzat is een Syrische politiek cartoonist die vanwege zijn werk doodsbedreigingen en gewelddadige aanvallen te verduren kreeg. In 2011 won hij de Sacharov-prijs voor vrijheid van meningsuiting. In 2012 werd hij in Time Magazine genoemd als een van de honderd invloedrijkste personen ter wereld.

Barroux is een Franse illustrator. Zijn werk is verschenen in de New York Times, de Washington Post en in Forbes Magazine. Zijn recentste publicaties zijn het kinderboek *Mon chien pense que je suis un génie* en *On les aura !*, *Carnet de guerre d'un poilu*, een bekende strip voor tieners.

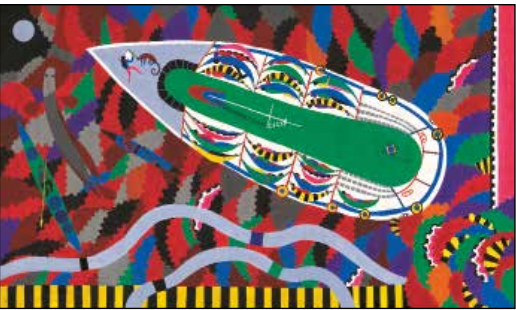
Nadia Anjuman (1980-2005) was dichter en journalist in Afghanistan, waar vrouwen weinig rechten hebben. Zij is door haar man doodgeslagen omdat zij de familie-eer geschonden zou hebben door te dichten over de onderdrukking van Afghaanse vrouwen.

Jackie Morris is een Britse auteur en illustrator, woonachtig in Wales. De prentenboeken *The Ice Bear*, *The Snow Leopard* en *Song of the Golden Hare* behoren tot haar bestsellers. Hetzelfde geldt voor *East of the Sun*, *West of the Moon*, dat genomineerd werd voor de Branford Boase Award. In het Nederlands zijn vertaald *Mijn Draak* en *Ik ben een kat*.

Michail Bakoenin (1814-1876) was een Russische schrijver en anarchist die zich inzette voor gelijkheid en vrijheid. Vanwege zijn geschriften werd hij jarenlang gevangen gezet.

Birgitta Sif is een IJslandse kinderboekenschrijver en -illustrator. Zij studeerde beeldende kunst en illustratie aan de Cornell University (New York) en de Cambridge School of Arts. Haar eerste boek, *Oliver*, verscheen in 2012.

Malala Yousafzai is een Pakistaanse activist. Zij strijdt voor het recht op onderwijs voor meisjes. Op haar vijftiende werd zij in het hoofd geschoten door de Taliban. Zij overleefde de aanslag en woont nu in het Verenigd Koninkrijk, waar zij haar strijd voortzet.

Roger Mello is een Braziliaanse illustrator en (toneel-)schrijver. Hij heeft meer dan honderd boeken geïllustreerd, waarvan hij er twintig ook zelf heeft geschreven. Mello won vele prijzen, waaronder de prestigieuze Hans Christian Andersenprijs in 2014.

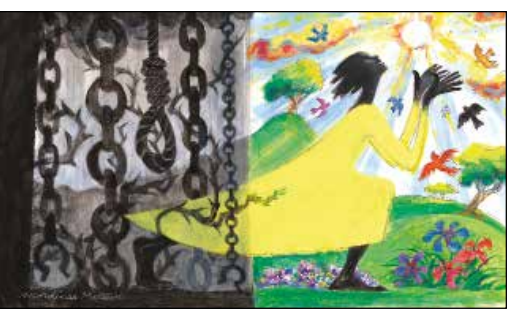
Aung San Suu Kyi won in 1991 de Nobelprijs voor de Vrede. Zij kreeg deze prijs voor haar geweldloze strijd voor democratie en mensenrechten in Birma, waar zij bijna twintig jaar lang onder huisarrest stond.

Alexis Deacon is een Britse illustrator. Zijn prentenboek *Beegu* stond op de shortlist van de Kate Greenway Medal en was geselecteerd voor de Best Illustrated Children's Book Award van de New York Times. Zijn boek *Slow Loris* stond op de shortlist voor de Blue Peter Book Award. Zijn meest recente prentenboek is *Cheese Belongs to You!*

Armando Valladares is een Cubaanse kunstenaar. Hij is een voormalige Amnesty-gewetensgevangene, die in de gevangenis werd gemarteld en geïsoleerd. Als gevolg hiervan was hij verscheidene jaren aan een rolstoel gekluisterd.

Ros Asquith is een Britse illustrator en schrijver die zo'n twintig jaar illustreerde voor de Guardian. Zij stond op de shortlist voor de Roald Dahl Funny Prize met *Letters from an Alien Schoolboy*. Ook illustreerde ze het *Great Big Book of Families*, geschreven door Mary Hoffmann, dat de SLA Information Book Award won.

Harriet Tubman (circa 1832-1913) was een als slaaf geboren Afrikaans-Amerikaanse die wist te ontsnappen. Zij heeft veel gevaren getrotseerd om andere slaven te bevrijden via de clandestiene Underground Railroad.

Mordecai Gerstein is een Amerikaanse schrijver en illustrator van meer dan dertig kinderboeken. In 2004 won hij de Caldecott Medal voor zijn boek *The Man Who Walked Between the Towers*, gemaakt naar aanleiding van 9/11.

Standing Bear (1829-1908) was opperhoofd van de Ponca-indianen in de VS. Zijn mensen werden door het Amerikaanse leger van hun geboortegronden verjaagd. Daarom startte hij een rechtszaak. In een belangrijke uitspraak werden de indianen erkend als 'personen' met wettelijke rechten en recht op bescherming.

R. Gregory Christie is een Amerikaanse illustrator die drie keer de Coretta Scott King Honor Award in Illustration won. Zijn recentste prentenboek, *It Jes' Happened*, werd bekroond als Ezra Jack Keats Award Honor Book. Hij illustreerde meer dan vijftig boeken, evenals vele tijdschriften en covers van jazz-albums.

Anne Frank (1929-1945) was een van de meer dan één miljoen kinderen die stierven door de Holocaust. In de periode dat zij ondergedoken was, schreef Anne een dagboek. Dit is uitgegroeid tot een van de beroemdste dagboeken aller tijden, met de titel *Het Achterhuis*.

Javier Zabala is een Spaanse schrijver en illustrator. Zijn boek *El Soldadito Salomon* won de National Illustration Prize voor het best geïllustreerde kinderboek. In 2014 werd Zabala genomineerd voor de Illustrarte Biennial International Award.

Jack Mapanje is een dichter, schrijver en academicus uit Malawi. Hij werd zonder aanklacht bijna vier jaar gevangen gezet. Amnesty International heeft hem als gewetensgevangene geadopteerd. Mapanje woont nu in het Verenigd Koninkrijk.

Dale Blankenaar is een Zuid-Afrikaanse illustrator van prentenboeken. Hij woont in Kaapstad en illustreerde een serie dierenverhalen die zowel in het Engels (*Animal Stories*) als in het Afrikaans (*Dierestories*) zijn verschenen.

Harun Hashim al-Rashid is een bekroonde Palestijnse dichter, geboren in Gaza. Hij wordt beschouwd als een van de meest invloedrijke en meest gelezen Arabische dichters. Hij was ook actief als leerkracht en presentator, en als Palestijnse afgevaardigde bij de Arabische Liga.

Raouf Karray is een Palestijnse illustrator en grafisch kunstenaar. Hij werkt als professor visuele communicatie en grafische kunsten aan de Universiteit van Sfax in Tunesië. Zijn boeken zijn uitgebracht in Frankrijk, Italië en Tunesië. Hij won de Noma Concours for Picture Book illustrations Award.

De veertiende Dalai Lama, Tenzin Gyatso, is een boeddhistische monnik en de spirituele leider van Tibet. In 1989 ontving hij de Nobelprijs voor de Vrede vanwege zijn geweldloze strijd tegen de Chinese invasie van Tibet.

Sally Morgan is een Australische Aboriginal, auteur en illustrator van meer dan dertig boeken. Zij werkt als Design Director bij Karrunga Media. Met haar boek *My Place* won zij de Human Rights and Equal Opportunity Commission Humanitarian Award.

Nelson Mandela (1918-2012) was de eerste zwarte president van Zuid-Afrika. Hij bracht zeventwintig jaar van zijn leven door in gevangenschap vanwege zijn strijd tegen apartheid. Hij zette zich in voor gelijke rechten voor alle Zuid-Afrikanen.

Shane Evans is een bekroonde Amerikaanse illustrator die meer dan dertig prentenboeken voor kinderen maakte. Hij maakte onder meer *The Way a Door Closes* en *Olu's Dream*. Evans, die de Coretta Scott King/John Steptoe Award won, runt een gemeenschapscentrum voor kunst in Kansas City (VS).

Elsa Wiezell is een bekroonde dichter, kunstenaar en universiteitsdocent uit Paraguay. Tijdens haar lange en rijke carrière stichtte zij het Museum voor Moderne Kunsten in Asunción, was zij hoofdredacteur van de krant *De Feministe*, en directeur en oprichter van de School voor Schone Kunsten.

Choi Jung-In is een internationaal bewonderde Koreaanse illustrator. Haar eerste boek, *Junmo de plaatjesdief* verscheen in 2003. Inmiddels heeft zij meer dan honderd kinderboeken geïllustreerd, waaronder *Prinses Bari*, *Volubilis* en *La petite-fille qui voulait tout*.

AMNESTY
INTERNATIONAL

Wat is de belangrijkste tekst van de wereld? Misschien wel de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Universeel betekent: geldig voor iedereen, altijd, overal. De mensenrechten zeggen dat iedereen gelijke rechten heeft. Wat je afkomst of huidskleur ook is. Of je nu man of vrouw, volwassene of kind bent.

Amnesty International zet zich daarvoor in. Mensen die om hun mening in de gevangenis zijn gekomen, moeten meteen worden vrijgelaten. Marteling en de doodstraf moeten uit de wereld verdwijnen. Vluchtelingen moeten bescherming krijgen.

Een belangrijk mensenrecht is de vrijheid van meningsuiting. Je moet kunnen zeggen wat je denkt. Dan is het wel belangrijk dat je weet waar je het over hebt. Daarom is ook onderwijs een mensenrecht. Door onderwijs leer je namelijk om dingen te begrijpen. Door onderwijs word je weerbaar en mondig. Onderwijs brengt mensen samen, want iedereen leert van anderen. Onrecht bestaat overal. Als volwassenen hun macht misbruiken tegen kinderen. Als sterke mensen anderen vernederen die niet zo sterk zijn. Dat los je niet zomaar op. Je moet volhouden.

De mensenrechten vragen je om mee te doen. Weet dat je het verschil kunt maken!

Amnesty International Nederland
Postbus 1968
1000 BZ Amsterdam
020-626 44 36
amnesty@amnesty.nl
www.amnesty.nl

